

בש"פ 5186/23 - מדינת ישראל, נגד פלוני

בית המשפט העליון

בש"פ 5186/23 בש"פ 5188/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העוררת בבש"פ 5186/23
והמבקשת בבש"פ 5188/23: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 5.7.2023 במ"ת 9471-05-22 שניתנה על-ידי כבוד השופטת ע' הוד; בקשה (ראשונה) להארכת מעצר בפיקוח אלקטרוני מעבר ל-18 חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ' בתמוז התשפ"ג (9.7.2023)

בשם העוררת בבש"פ 5186/23
והמבקשת בבש"פ 5188/23: עו"ד יצחק פרדמן

בשם המשיב: עו"ד ירון ברזילי, עו"ד עמרי רוזנברג

החלטה

עמוד 1

1. בפני שני הליכים הנוגעים לאותו עניין – ערר המדינה על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 5.7.2023 שבה הורה על העברתו של המשיב ממעצר בפיקוח אלקטרוני למעצר בית (מ"ת 9471-05-22, השופט ע' הוד), ובצדו בקשה ראשונה של המדינה להארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בתשעים ימים.

2. ביום 4.5.2022 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום הנסב על מספר אירועי אלימות ופגיעות מיניות בשתי מתלוננות, קטינות ילידות 2013, שעל-פי הנטען ביצע המשיב בחודש מרץ 2022. כתב האישום תוקן על דרך הוספת עדת תביעה ביום 16.5.2022. על-פי המתואר בכתב האישום, המשיב התגורר במקום ישוב בצפון הארץ שבו הוא גם עבד כספר. בהמשך לכך נטען כי המשיב פגש במתלוננות בדרכן מבית הספר לביתן, והוביל אותן למספרה הנמצאת בסמוך. שם הושיב המשיב את המתלוננות על כסאות המספרה, החל להוריד מעליהן את בגדיהן ונגע באיברי המין שלהן. המתלוננות התנגדו למעשיו של המשיב, ביקשו שיפסיק, ואחת מהן סטרה לו. חרף התנגדותן, המשיב המשיך לבצע במתלוננות עבירות מין, תוך שהוא מאיים עליהן כי אם ימשיכו להתנגד הוא ירצח אותן. בשלבים שונים של האירוע המשיב הדביק נייר דבק על פיהן של המתלוננות, אזק אותן, וקשר את רגליהן באמצעות חבל. בהמשך אותו חודש פגש המשיב את המתלוננות פעמיים נוספות וביצע בהן מעשים נוספים לצורך סיפוק מיני. בשל המעשים המתוארים, כתב האישום מייחס למשיב עבירות של אינוס קטינה (שני מקרים), מעשים מגונים בקטינה (מספר מקרים), תקיפת קטין ואיומים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה גם בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. לאחר מספר דחיות שהתבקשו על-ידי בא-כוח המשיב, ביום 21.6.2022 התקיים דיון בבקשה. במהלך הדיון הסכים בא-כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך טען כי עצמתן החלשה יחסית של הראיות מצדיקה את השמתו של המשיב בחלופת מעצר מבלי להידרש לתסקיר מעצר. המדינה מצדה הדגישה את מסוכנותו הגבוהה של המשיב. בתום הדיון הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר מעצר.

4. תסקיר המעצר הוגש ביום 22.7.2022, ובו נבחנה אפשרות השמתו של המשיב במעצר בית בבית הוריו. שירות המבחן התרשם מהמפקחים שהציע המשיב. עם זאת, שירות המבחן קבע כי הוא מתקשה להעריך את מסוכנותו של המשיב, והוסיף כי התרשם ממצבן הרגשי הירוד של המתלוננות ושל משפחותיהן בעקבות האירוע. בסופו של דבר, שירות המבחן לא המליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

5. ביום 24.7.2022 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. בית המשפט המחוזי קבע כי בניגוד לטענת המשיב, הוצגו די ראיות לכאורה לחובתו. לצד זאת, בית המשפט המחוזי הוסיף כי תסקיר שירות המבחן אינו חד משמעי, ועל כן אם תוצע חלופה אחרת המרוחקת באופן משמעותי ממקום מגורי המתלוננות ניתן יהיה לשקול אותה מבלי שיערך תסקיר נוסף.

6. בהתאם, ולבקשתו של בא-כוח המשיב, ביום 14.8.2022 התקיים דיון בהצעה להעביר את המשיב לחלופת מעצר אצל דודתו בעיר חיפה. בתום הדיון הורה בית המשפט המחוזי על העברתו של המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח אנושי בבית דודתו. בית המשפט המחוזי הוסיף כי ייאסר על המשיב ליצור קשר עם המתלוננות, וכן לבוא במגע עם ילדים מתחת לגיל 18.

7. ביום 17.11.2022 דחה בית המשפט המחוזי בקשה שהגיש המשיב לעיון חוזר, שבה ביקש להסיר את הפיקוח

האלקטרוני, או, לחלופין, להעתיק את מקום המעצר לבית הוריו במקום ישוב הסמוך למקום מגוריהן של המתלוננות, ולהתיר לו שעת התאווורות יומית.

8. המשיב הגיש ערר על כך, וזה נדחה ביום 5.12.2022 (בש"פ 8110/22, השופטת י' וילנר).

9. ביום 12.3.2023 המשיב הגיש בקשה שנייה לעיון חוזר, ובה טען כי מאז החלה שמיעת העדויות במשפט חל כרסום משמעותי בראיות. המשיב הוסיף כי יש להקל בתנאי מעצרו נוכח חלוף הזמן ללא הפרת התנאים. ביום 2.4.2023 קבע בית המשפט המחוזי כי יפתחו למשיב חלונות התאווורות של שעתיים, שלושה ימים בשבוע.

10. ביום 13.6.2023 הגיש המשיב בקשה שלישית לעיון חוזר - היא הבקשה שביסוד הערר שבפני. בעיקרו של דבר, הוא חזר בה על עיקרי טענותיו וגרס כי נוכח חלוף הזמן יש לאפשר לו לשהות במעצר בפיקוח אלקטרוני בבית הוריו בעיר הסמוכה למקום הישוב שבו גרות המתלוננות, ולחלופין לשחררו ממעצר בפיקוח אלקטרוני ולהעבירו למעצר בית במקום מעצרו הנוכחי בעיר חיפה.

11. ביום 5.7.2023 קיבל בית המשפט המחוזי את הבקשה באופן חלקי, והורה כי המשיב יועבר לתנאי מעצר בית בבית דודתו בחיפה. בית המשפט המחוזי הורה על פתיחת חלון התאווורות שבועי נוסף מדי יום רביעי למשך שעתיים, והדגיש כי המשיב יוכל לצאת מהבית רק בתחומי העיר, וכי נאסר עליו להגיע למקום הישוב שבו מתגוררות המתלוננות. בית המשפט המחוזי נימק את החלטתו בהתייחס לתקופה הממושכת שבה שהה המשיב במעצר מאחורי סורג ובריח, ולאחר מכן בפיקוח אלקטרוני, לעובדה שלא נרשמה לחובתו כל הפרה, לטענות של המשיב בדבר הימשכות ההליכים, וכן לטענותיו בעניין חומר הראיות. יוער כי בית המשפט המחוזי אמנם נתן דעתו לכשלים בתשתית הראייתית הלכאורית שעליהם הצביע המשיב במהלך הטיפול בתיק, אך ציין כי אין הוא הערכאה המתאימה לדיון בהערכת מהימנותם של עדים ובחומר ראייתי.

12. לבקשת המדינה, בית המשפט המחוזי הורה על עיכוב ביצוע החלטתו למשך 48 שעות. ביום 6.7.2023 הוגש הערר שבפני, ובאותו יום הוריתי על עיכוב ביצוע נוסף של החלטתו של בית המשפט המחוזי, עד למתן החלטה בערר.

13. בערר טוענת המדינה כי המסוכנות הנשקפת מהעורר אינה מאפשרת להורות על שחרורו למעצר בית. המדינה מדגישה כי בית המשפט המחוזי, בהחלטתו המקורית על מעצרו של המשיב, כבר התחשב די הצורך בקשיים הראייתיים הקיימים בתיק, וכי הסרת הפיקוח האלקטרוני תפר את האיזון הראוי שאליו הגיעה אותה החלטה. המדינה מוסיפה כי המשיב לא הצביע על טעמים של ממש שבגללם הוא נדרש להסרת הפיקוח האלקטרוני, וכי אין די בעצם חלוף הזמן ובהיעדר הפרות כדי להצדיק את הדבר.

14. במקביל, המדינה הגישה גם בקשה להארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני מעבר ל-18 חודשים (ככל שתתקבל דעתה ויבוטל השחרור לחלופת מעצר).

15. הדיון בשני ההליכים, שנסבו בעיקרו של דבר על טענות דומות או משלימות, התקיים בפני ביום 9.7.2023.

16. בא-כוח המדינה הטעים בדיון כי כל החלשה בפיקוח המהודק על העורר מאיימת על המתלוננות, וכי מטעם זה נדרש המשך המעצר במתכונתו הנוכחית - בליווי פיקוח אלקטרוני, ותוך הרחקה מספקת ממקום הישוב שבו גרות המתלוננות. בא-כוח המדינה הדגיש כי המדינה עומדת לא רק על מעצר בפיקוח אלקטרוני (להבדיל מחלופת מעצר בית) אלא גם על כך שזה לא יועתק לבית הוריו של המשיב, בשל הקרבה למקום מגוריהן של המתלוננות. אמה של אחת המתלוננות, שנכחה בדיון, עמדה אף היא על החשש האמור. בא-כוח המדינה אף ציין כי כמתואר לעיל, העדפתו של המשיב לעבור לפיקוח אלקטרוני בבית הוריו כבר עלתה בשלבים קודמים של ההליך ונדחתה, ואין הצדקה לשנות מהחלטה זו כעת.

17. מנגד, באי-כוחו של המשיב טענו כי אין מקום להמשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני בבית דודתו בחיפה. לטענתם, עדויותיהן של המתלוננות סובלות מחולשות, ויש בכך כדי להקרין על החלטת המעצר. מכל מקום, הם מצביעים על ההכבדה הכרוכה בכך שהמעצר מתקיים בבית הדודה, ומציינים כי למעשה אינם מתנגדים למעצר בפיקוח אלקטרוני, ואף ללא חלונות, ככל שזה יתקיים בבית ההורים. עוד נטען, כי ככל שמדובר בפיקוח אלקטרוני מלא אין מקום לייחס משקל לחשש שמקורו בקרבה למקום מגוריהן של המתלוננות.

18. אשר לבקשה להארכת המעצר, באי-כוח המשיב הצביעו על חששם בכל הנוגע להתמשכות נוספת של המשפט. אמנם, נקבע מועד אחרון לשמיעת פרשת התביעה ליום 20.7.2023, אך הם הצביעו על כך שמועד זה כבר נדחה, וזאת בשל קשיים בריאותיים של חוקרת המשטרה שאמורה להישמע.

19. בתום הדיון קבעתי כי המשיב יוסיף לשהות במעצר בפיקוח אלקטרוני בבית דודתו עד למתן החלטה אחרת.

20. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים החלטתי לקבל את עמדת המדינה - כלומר, לקבל את הערר שהוגש באשר לביטולו של המעצר בפיקוח אלקטרוני, ובהמשך לכך להורות על הארכת המעצר בפיקוח אלקטרוני. הדברים נתונים לסייג אחד והוא שהוספת חלון ההתאוררות שעליו הורה בית המשפט המחוזי תישאר בעינה.

21. בעיקרו של דבר, אני סבורה שמתן משקל ממשי להרחקה גאוגרפית בין מקום מעצרו של הנאשם לבין מקום מגוריהן של המתלוננות, ולא כל שכן מתלוננות קטינות, מבטא מדיניות משפטית ראויה (ראו: בש"פ 1778/17 פלוני' מדינת ישראל, פסקאות 11-12 (13.3.2017); בש"פ 5242/17 אלנבאריני' מדינת ישראל, פסקה 9 (5.7.2017); בש"פ 5820/20 דוידובני' מדינת ישראל, פסקאות 3-4 (27.8.2020); בש"פ 5075/21 מדינת ישראל' מלול, פסקה 14 (29.7.2021)). זו צריכה להיות נקודת המוצא לדיון גם במקרה זה. עם כל ההבנה לקשיים המעשיים הכרוכים בהמשך המעצר בבית הדודה, מקום המעצר המוצע במרחק של דקות נסיעה ספורות ממקום היישוב שבו מתגוררות המתלוננות אינו יכול להיחשב פתרון קביל בנסיבות העניין.

22. על כן, יש הצדקה גם בעת הזו להמשך מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בבית הדודה בחיפה.

23. כאמור, בשים לב לשלב שבו נמצא המשפט, אני סבורה כי יש אף הצדקה להארכת המעצר במתכונת זו, ובהתאם לכך אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני החל מיום 22.7.2023 ב-90 ימים, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 9432-05-22, לפי המוקדם.

24. כפי שצוין, בית המשפט המחוזי הורה על פתיחת חלון התאווררות נוסף למשיב, וניתן היה להבין ממהלך הדיון כי המדינה אינה מתנגדת להותרת רכיב זה של החלטתו של בית המשפט המחוזי על כנו, ככל שנשמרת ההרחקה בין המשיב לבין המתלוננות. מבחינה זו, בשים לב להכבדה הכרוכה במעצר בפיקוח אלקטרוני בבית הדודה לה טען המשיב, אין לפסול אף הוספה של חלון התאווררות נוסף ככל שהדבר יתבקש בעתיד.

25. סוף דבר: הערר מתקבל בכפוף לאמור בפסקאות 20-22 לעיל, והבקשה להארכת מעצר בפיקוח אלקטרוני מתקבלת כמפורט בפסקה 23 לעיל.

ניתנה היום, כ"ח בתמוז התשפ"ג (17.7.2023).

שׁוֹפֵט
